

LEFAPHA LA THUTO LA GAUTENG
HLAHLOBO YA MAKGAOLAKGANG

SESOTHO PUO YA LAPENG
BOEMO BO MAHARENG
(Pampiri ya Bobedi)

KAROLO YA A

DITHOTHOKISO
POTSO 1

1.1.1	Kajeno ke kajeno	(½)
1.1.2	Meleng 12 le 23	(2)
1.1.3	Karaburetso ya pono, hobane dintho tseo ho buuwang ka tsona, ke tseo motho a ka di bonang.	(2)
1.1.4	Lebōtsi. Ke potso e sa lebellang karabo hobane sethothokisi se ipotsa potso se boele se ikarabe.	(3)
1.1.5	Difolere. Di fofa le moya.	(1)
1.1.6	Phetelletso, maoto a ka tlasa mose a shebeha jwaloka difate. Sebopeliso sa ona se a fetelletswa. / Tshwantshiso > o bapiswa le ho oma ha difate.	(3)
1.1.7	Kwae	(1)
		[12½]
1.2.1	Botle.	(½)
1.2.2	Fumanehile boikakaso. / ha se boikokomoso	(2)
1.2.3	(a) Mothofatso (b) botle bo fuwa boemo ba motho	(3)
1.2.4	Moleng 2	(1)
1.2.5	Botle bo itella tswelopele	(2)
	Botle ha bo kgetholle	(2)
	Botle bo emela tse ntle	(2)
	Botle bo nena bokgoba	(2)
		[12½]

1.3.1	Tahlehelo	(½)
1.3.2	(a) Mola wa thothokiso Mola 1,7,9,11,16 le 19 le 18-kefutsohare Moleng 13-tlohelo Moleng 16-anastrofi Moleng 9-mola o tswelang	(6)
	(b) Kgetho ya mantswa O sebedisitse mantswa makgohledi o utullang moelelo hantle Mantswa a kgema le mokotaba wa thothokiso	(2)
	(c) Mekgabiso puo Tshomo-19 Pebofatso – meleng 3,7 le 9 le 16 le 17. Phetelletso – moleng 4 Lebotsi-14, 16 Phetaphelo – 2 + 3, 18 + 19 Tatellano ya mantswa a bolelang ntho e le nngwe ho toboketsa moelelo.	(4) [12½]
1.4.1	Tokodiso	½
1.4.2	Pono, mmadi o kgona ho bona dintho tsohle tseo ho buuwang ka tsona thothokisong.	(3)
1.4.3	Moleng 16	(1)
1.4.4	Moleng 14-Mothofatso Moleng 16-Phetelletso Moleng 20 –Kganyetsano Moleng 18 -Pebofatso	(4)
1.4.5	Sethothokisi se tletleba ka tsela eo setjhaba sa rona se lahlehelwang ke leredi la sona. Ke boipiletso ba hore Basotho ba be motlotlo ka Bosotho ba bona.	(4)
		[12½]

KAROLO B

POTSO 2

2.1.1	Ke ya bokreste	(2)
2.1.2	Casalis, ke motho ya neng a thusa Moshweshwe ha a le mathateng.	(2)
2.1.3	Hobane ho bonahala ho eba le botsitso ka naheng.	(1)
2.1.4	Komello le tlala	(1)

- 2.1.5 O ne a se a ikatameditse haholo ho makgowa / baruti. (2)
- 2.1.6 Ho kopanya setjhaba sa Basotho (1)
- 2.1.7 E ne e le hore o tla kolobetswa ka letsatsi le hlahlamang. (2)
- 2.1.8 Tjhee, hobane hona bosiuung boo, ke ha morena a ikela boyabatho. (2)

Qotso B

- 2.1.9 Ba ne ba ile kopanong (1)
- 2.1.10 Ke ho bona ka moo kgotso e leng siyo naheng ya hae. (2)
- 2.1.11 Masopha, Sekgonyana le Molapo (3)
- 2.1.12 Ke ntata Moshweshwe (1)
- 2.1.13 O qadile a ba qosa ka boshodu. O ile a ba ngolla lengolo moo a neng a ba laela hore ba lefe ka tsela e itseng, ebang ba hloleha ho etsa jwalo, o tla ba ripitla, a nke mehlape ya bona kaofela le masimo ohle. (3)
- 2.1.14 Ha a ka a ba le mathata ao Moshweshwe a tobaneng le ona. (2)
[25]

- 2.2.1 Seabo sa Mmantsopa le Katse ke hore ba tlamehile hoba mahlo le ditsebe tsa Moshweshwe. Ke ka hoo ba ileng ba noha hore Lesotho ho tla ba teng Leru le lefubedu mme ho tla ha bona ho tla baka hore Lesotho le hloke botsitso. Ho ile ha fela ha eba jwalo. Eitse hoba ho be jwalo, a boela a ba bitsa mme ho tleng ha bona, ba bolella Moshweshwe hore badimo ba kgenne hobane Moshweshwe o furalletse le badimo. (15)
- 2.2.2 Moshweshwe o ne a ile kopanong le Hoffman. O kgutlile e le motho ya kgotsofetseng mme tlalehong ya hae, o ile a bolella setjhaba hore Hoffman ke motho ya mosa mme ba dumellane ka tseo ba buileng ka tsona. O ile a bolella setjhaba hore Hoffman o rata hore setjhaba sa hae le sa Basotho di phedisane mmoho ka kgotso. Feela ntho eo a neng a sa e kgotsofalle ke ya hore Basotho ba tlameha ho tshela Mohokare ka ditlankana. (15)
[25]

KAROLO C**POTSO 3**

- 3.1.1 Mohlahlobi wa dikolo, moketeng wa ditumediso wa boKgama. (2)
- 3.1.2 "Ba maphako, ba lapile, ba lapetse lesedi leo ka bomadimabe batswadi ba bona ba sa ba nehang lona (2)
- 3.1.3 E ne e le hore bana ba iswe sekolong mme Mafikeng a hanana le taba eo. Tharollo e ile ya eba hore bana ba ye sekolong ka ho fapanyetsana mme ba tla ya lebollong ha ba qeta sehlopha sa mathomo. (4)

- 3.1.4 Dikoloi tsa majabajaba le ho atleha. (2)
- 3.1.5 Ke batho ba Mohlakeng / Batho ba sa rutehang. (2)
- 3.1.6 Phatlatsheuu (2)
- 3.1.7 Pateriki
Paolosi
Theresia
Sedina (Ba bararo feela) (3)
- 3.1.8 Bana bao ba ka be ba hloka bokamoso hobane thuto ke ntho ya bohlokwa matsatsing a kajeno. Ha ho seo a ka se etsang ntle le hore o fumane thuto e hlokehang. (2)
- 3.1.9 Ba a disa
Ba a bolotsa
Ho na le dipapadi tse etswang (3)
- 3.1.10 Mokete wa boKgama. Lebaka e le hobane ke sehlopha sa boKgama se neng se etsetswa mokete oo. (3)
[25]
- 3.2.1 Kgama:

Ke moshanyana ya hotseng ka setso ka ha ntatae e ne e le motho ya hlieng a boulella setso. O ile a fela a iswa sekolong e leng moo a fihlileng a fetola botho ba hae. O qetelletse a se a etsa dintho tse bana bao a hotseng le bona ba sa di etseng, jwaloka, ho lwanela ho ja mahe, ho balehela Phatlatsheuu ka leshano la hore o ilo tlatsa diforomo. I ho tshwaratshwara bonana ka tsela e sa hlomphe, ho robala le banana, ho hloka hlomphe. (10)
- 3.2.2 Paolosi:

Lebitso la hae la tswalo ke Phakwe, eitse hoba a qete sekolo, yaba o ithutela ho ba mosuwe. Eitse ha e se ele mosuwe, a fetola lebitso la hae hoba Paolosi hobane a re leo la Phakwe ke lebitso la dipadi. E bang a ne a sa ruteha, ho ne ho sa tlo hlokeha hore a fetole lebitso la hae hobane o ne a ke ke a bona le mo swabisa. Ho nyatsa setso sabo / ho se hlomphe moo a tswang. (5)

3.2.3 Sentebaleng:

Ke ngwanyana ya fihlileng Mohlakeng a etswa Popa. Ho fihleng ha hae mona o fihletse batho ba moo e le dithotho ho ya ka yena. O fihlile a ratana le Kgama mme ho rataneng hoo ha bona, a ruta enwa Kgama mekgwa e mebe. Ho bontsha bobbe ba hae, o kile a nkela motho tjhelete hoteleng, e leng ntho eo ho seng ngwanyana wa Mohlakeng a ka e etsang. O tena a kgakgathwa ke batho tjena, e le ha a ba thetsitse ka hore o a ba rata, athe o ipatiela tjhelete ya bona. O ithoballa feela le bashanyana o hloka boikarahelo.

(6)

3.2.4 Mohlahlobi wa dikolo:

Enwa ke monna ya ikgantshang ka seo a leng sona. O nyatsa le ho nyefola bophelo ba batho ba Mohlakeng ka hore ba lefifing. Lefifi leo a buang ka lona, ke la ho hloka thuto. Ka baka leo, o re ba nyoretswe thuto mme o bolela hore phoso ebile ho batswadi ba bona. Ha a tsotelle le hore batho ba bang ba ikutiwa jwang.

(4)

[25]